

Posudek diplomové práce Adély Nemeškalové: „Jídelní preference a jídelní chování pacientů s diabetes mellitus 2.typu neléčených inzulinem“

Posuzovaná diplomová práce se věnuje jídelnímu chování a dodržování diety, tedy základním aspektům léčby onemocnění diabetem mellitus. Přes nespornou a zdůrazňovanou náročnost pro nemocné, diskutovanou v odborné literatuře a řešené v každodenní klinické praxi, není příliš mnoho odborných studií, věnovaných dané problematice.

Diplomová práce má rozsah 81 stran textu, dále 6 stran literatury a citovaných internetových odkazů. Teoretická část je rozsáhlejší (49 stran) a je rozdělena do šesti velkých kapitol, které se dále člení. Na počátku je podána charakteristika DM 2.typu z pohledu medicíny. Samostatné kapitoly jsou věnovány obezitě jako rizikovému faktoru vzniku DM 2.typu a způsobu léčby diabetu. Rozsáhlý prostor se dostalo problematice jídelního chování nemocných s touto diagnózou. V dalších kapitolách je již stručněji pojednáno o jídelních preferencích a averzích a kvalitě života vztažené ke zdraví (health related quality of life).

Strukturu i obsah teoretické části lze hodnotit příznivě. Podtrhuji, že toto opravdu není obvyklé téma odborných statí a dostupnost některých původních pramenů je limitovaná. Práce nezachází příliš do šířky a koncentruje se na zvolené téma. Je zde patrné propojení literárních zdrojů a osobních zkušeností pacientů.

Vlastní empirická část práce má charakter deskriptivního šetření jídelního chování a jídelních preferencí pacientů s DM 2.typu neléčených inzulinem. Je součástí rozsáhlé výzkumné studie, věnované psychosociální problematice a jídelnímu chování u nemocných s DM 1. a 2.typu, ze které se diplomandka zaměřila na jednu její část. V diplomové práci jsou cíle šetření, soubor, kritéria zařazení do souboru, jeho charakteristiky, způsob sběru dat a užití metody přiměřeně popsány. Výsledky k jednotlivým otázkám jsou přehledně uvedeny jak verbálně, tak v tabulkách a grafech. Autorka vhodně využila i položek z metod, kterými se podrobněji nezabývala, ale respondentům byly administrovány (z dotazníku zjišťujícího kvalitu života a spokojenost s jídlem a položku z Beckovy škály deprese). Za diskutabilní lze považovat vysoké věkové rozpětí souboru (33-87 let) a rozdělení dle BMI – na nemocné s normální hmotností a nadváhou versus obezitou. Zdá se, že pásmo BMI (20 – 29,9) je příliš široké. Diplomandka našla řadu zajímavých zjištění, zejména týkajících se gender rozdílů

Autorka prokázala schopnost získaná data syntetizovat a podrobit je určité psychologické úvaze. Přehledné shrnutí a diskusi jednoznačně považuji za přednost posuzované práce. Autorka zde postupně a logicky diskutuje možné interferující vlivy (např. sběr dat v podmínkách konkrétní situace – lázeňský či rekondiční pobyt, charakter vzorku, užití metody, ochota vypovídat na „ožehavé téma“ vzhledem k onemocnění, stylizace respondentů, diskrepance mezi sdělovanými preferencemi a konzumací vhodných potravin a vysokou hmotností nemocných atd.). Úplně nesouhlasím s diplomandkou ohledně velikosti vzorku. 116 osob nepovažuji za malý soubor.

Po formální stránce má práce adekvátní úpravu. Přesto se v práci vyskytují některé překlepy (sice nepříliš četné) (např. s obezitou s.15, vaužila s.59, instančních potravin s.66, čatěji s.78). text na s.48 nedává smysl “koronární artérie snižovala kvalitu života...“. Myslím, že by bylo vhodnější místo Guidelines for nutritional Management of DM in the New Millenium Kanadské diabetologické asociace uvést české standardy léčby publikované na internetových stránkách České diabetologické společnosti.

Práce Adély Nemeškalové splňuje nároky kladené na diplomovou práci, nemám k ní podstatnější připomínky a doporučuji ji proto k obhajobě .

V Praze dne 9. září 2007

PhDr. Tamara Hrachovinová, CSc.